

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1626

Cap. XIV. Ratio & modus te[m]poralia munia cum spiritu & perfectione
obeu[n]di

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45802](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45802)

nentes, aut parui facientes, sed potius vt Apostolus dixit: *c eiusmodi cum honore habentes*: quibus verè opus habent. Quorum officium, quò abiecius est & molestius, eò amplius ei est fauendum: proprijs siquidem expensis, hoc est sollicitudine & labore, & absque magno apud mundum applausu, sunt pedes, qui totum corpus sustinent. Hoc confirmat S. Gregorius illa S. Iob sententia, *d quando lauabam pedes meos butyro*, applicans eam Ecclesiæ & Religioni, quarum pedes ait esse eos, qui temporalia negotia tractant. Qui, quòd in terra versentur, vix euadere possunt, quin aliquod vulnus accipiant, aut aliquo luto aut puluere inficiantur. Ideoq; necesse est Prælatos & seniores, qui merito esse debent maiori deuotione & interiori igne repleti, ob frequentiorum cum Domino nostro familiaritatem: applicent se ad huiusmodi pedes butyro lauandos: communicantes eis aliquid deuotionis, quam habent, crebris admonitionibus, cõsilijs, & monitis spiritualibus: vt ad sua interiora ingressi, sua opera examinent, culpas defleant, ac diuina mysteria meditentur: vt sic nouum recipiant feruorem, ad progrediendum in suis laboribus. Cum enim sint vnus corporis membra: æquum est, inquit, vt sicut eorundem ministerijs nostra externa fulciuntur, ita nostris studijs illorum interiora repleantur. Ad idem iuuerit non parum: (quod noster P. S. Ignatius in suis Constitutionibus præscripsit) vt ipsimet Prælati, & seniores exerceant aliquando eadem ministeria, vt hoc exemplo alios stimulent, opere ipso ostendentes, se non contemnere aut dedignari quod illi faciunt. Quamuis enim verum sit (vt idem S. Gregorius ait) eos ordinariè occupari altioribus ministerijs: tamen etiam vult Christus D. N. vt ipsum imitentur, humiliant: se ipsos ad abieciora exercenda, cum opus fuerit: memores quod eisdem manibus & faciem lauemus, & pedes induamus: nec propterea spiritus celsitudine frustrabuntur: quòd se ad humilia officia exercenda demittant.

CAPVT XIV.

RATIO ET MODVS TEMPORALIA MVNIA cum Spiritu & perfectione obeundi.

EX DICTIS IN PROXIMO CAPITE deducemus aliqua documenta ad reparandos defectus, qui maxime nocere solent huiusmodi Religiosis. quorum defectuum potissimus, & quasi fundamentalis, est inquietudo ac desolatio in sua vocatione & statu: quæ oritur ex Superbia & ambitione quæ tamen prædictis considerationibus reparatur, plurimi faciendo statum suum: siquidem maxime contemptus in domo Dei, multò honoratior est in eius oculis, quam sit maximus eorum, qui habitant in tabernaculis & aulis huius mundi. Qui tamen non propterea vel punctum humilitatis & reuerentiæ subtrahere debent ei qui

altiore

d Iob, 29. 6.

Part. 3. c. 1. 5. 19.

Lib. 19. 6. 14.

Documenta.

a i. Cor. 9. 21

b Eccl. 5. 20.

c Luc. 10. 40

altiore locum in occupationibus tenet. Humiles enim, cum extolluntur, non euanescent, sed magis sese demittunt; nec se dignos reputant, qui Dei seruis, ministrent: sed potius gaudent, quod vltimum occupent locum, & ad pedes omnium se abijciant. sequentes Apostoli Regulam, dicentis: si a seruis vocatus es ad Religionem, & vt alijs in ea seruias: non sit tibi cura: sed etsi possis fieri liber, & statum seruitutis relinquere: magis eo vtire: vt sic in maiori humilitate viuas. b Humilitas enim (vt ait Ecclesiasticus) coram Deo inuenit gratiam, qui ab humilibus hominibus honoratur.

DEPOSITA igitur inquietudine per constantiam & firmitatem in sua vocatione: summa etiam diligentia conari debent, imperfectiones exuere, quae solent externas occupationes comitari, vt apparet ex eo quod Martha euenit, cum Christo Domino nostro, cum dixit: c Domine est tibi cura, quod soror mea reliquit me solam ministrare: Dic ergo illi, vt me adiuuet. Respondens dixit Dominus: Martha, Martha sollicita es, & turbaris erga plurima. Porro vnum est necessarium. In quo colloquio quatuor insinuantur magis defectus, qui in huiusmodi Religiosis possunt inueniri.

I.

d Luc. 6. 41.

PRIMVS defectus est, quod quemadmodum Martha sororem suam Mariam iudicauit otiosam, ideoque conquesta de ea est, quod ipsam non iuaret; imò ipsum Christum quodammodo incuriae notauit, quod id non iuberet: ita hi Religiosi solent alios temerè iudicare, quasi otiosos; & neque charitatem, neque commiserationem erga ipsos habentes; neque in occupationibus & laboribus ipsos iuantes. Ipsi enim, vt potè imperfecti, nullam occupationem iudicant laboriosam nisi corporalem quae affligit, ac defatigat corpus. Ex quo prouenit: vt semper sint pleni querelis, & murmurationibus contra alios; imò interdum contra ipsos Praelatos, quos notant negligentiae, in attendendo ipsorum leuamini; & iubendo, vt alij eos iuuet. Quod autem hoc est aliud, si rem bene perpendamus: nisi temerè iudicare ac murmurare de ipsomet Christo: cuius nomine Praelati ipsos gubernant; & improbare, quod ipsemet Dominus approbavit, defendens quietem illorum, qui rebus spiritualibus attendunt? Sic enim multò magis ipsos iuuant, quam ipsi reliquos iuuent temporalibus suis occupationibus: eò quod multò excellentiora bona illi ipsis communicent. Nam licet pedes seruiant, & multum iuuent cor, cerebrum, & oculos: multò tamen plus pedes accipiunt ab eis, ad conseruandum esse, quod habent, & bene, suo munere vtendum. Et quamuis maiores, qui de rebus spiritualibus agunt, desint nonnunquam officio suo; nec praestent minoribus, quod alijs deberent: debent tamen sibi persuadere, huiusmodi defectus esse quasi d festucas in oculis alienis; ipsorum verò temeraria iudicia, murmurationes esse quasi trabes in ipsorum oculis, quas praestaret flere, & à se eijcere, ad amouendum dolorem, quem adferunt;

& impe-

& impedimentum, quod ponunt; siquidem cum eiusmodi querelis nunquam bene præstantur illa officia. *et impieant igitur (vt dixit Apostolus) legem Christi, portantes alter alterius onera,* cum patientia & lætitia. Nam ordinariè si ipsi aliquid ab alijs tolerant, etiam habent in se, quod alij tolerant.

QVOD Si altius harum querelarum radices respiciant, inuenient, vt plurimum eas prouenire ex eo, quod non sint satis sua humili sorte contenti; aut quod refrixerit pristinus vitæ feruor: & ideo horrorem laboris conceperint. Sicut Israëlita: conquerebantur & *murmurabant contra Moysen,* eò quod illos per viam ad eò asperam & laboriosam duceret. Est autè res certa displicentiam & tædium in officio; & ignauiam ac torporem in vita efficere, vt locustæ videantur gygantes; & labores ac difficultates paruæ, concipiuntur vt intolerabiles. Quam tamen prauam radicem, si mortificent, & euellant; statim quies & tranquillitas in officio, & feruor vitæ tantum illis animi addet, vt vel ipsos Gygantes deuorent, sicut famelicus aliquis panem deuorat: esuriunt enim laborare, & pati pro Christo: cuius amor efficit, vt vel grauissimum onus, illis videatur leuissimum. Studere etiam debent: vt mortificent modum quandam inuidiæ, quem illis adfert eminentia, honor, & quies, quam in alijs apprehendunt: quemadmodum filij Iacob magnum odium, & inuidiam conceperunt in fratrem suum Ioseph, cum audiuerunt *g manipulos, quos ipsi in agro ligabant, adorare manipulum ipsius Ioseph.* Cumq; hi Religiosi vident, suas in Religione occupationes multò inferiores esse, quam aliorum: quod est quodammodo illas adorare, & quasi prostratas ante eas iacere. Hinc inuidia oritur, turbationes, & querelæ. Humilitas tamen & charitas Religiosa animum eis addet, ad huiusmodi inuidiam mortificandam, dicens cum magno Baptista: *h illos fratres scilicet meos, oportet crescere, me autem minui:* illis locus excelsior competit, mihi inferior; gaudeo, me esse huius Religionis partem & fratrem horum Religiosorum, quorum occupationes ad eò sunt præstantes: vt dignæ sint, quas homines venerentur & adorent. Ero que particeps earum, cum non paruo honore meo; si eis seruiero meis occupationibus etiam humilibus. Sint feliciter fratres mei sicut Maria ad pedes Christi, quando quidem ipse Dominus ita vult; felixque sors hæc eis obrigit: nolo ego eorum quietem turbare: sed quo potero modo sicut Martha, illi seruiam. Cumq; non possim ad pugnam prodire, in qua licet animas lucrari libenter domi hæreo, vt laborem & sarcinas seruem eorum qui ad pugnam prodierunt: scit enim Dominus legem illam custodire, quam per os Dauidis constituit in Israël: quod *i aqua sit pars descendentis ad prælium, & remanentis ad sarcinas, & similiter diuident spolia.* His igitur & similibus alijs considerationibus primus hic defectus reparatur.

AD ALIVD extremum declinant reliqui defectus: nam cum hi Reli-

Gal. 6. 2.

Num. 11. 1.
Eccl. 1. 10.
17.

Gen. 37. 2.

Joan. 3. 30.
24.

1. Reg. 30.

giosi cum voluptate quadam applicent sese ad officia temporalia, incidunt nonnunquam in secundum defectum obeūdi sua ministeria cum nimia sollicitudine anxietate, & turbatione. Quæ non à bono Dei spiritu, quo officium acceptarunt; sed ab alijs vitijs & imperfectis radicibus provenit. Interdum quidem à naturali constitutione nimis sollicita, inquieta, & anxiosa; interdum etiam oritur à proprio amore, qui se his operibus facile immiscet dum aliquod emolumentum, aut vanum finem respicit. Nimia enim desideria hominibus placendi, aut honorem aliquem ex eis consequendi, aut nimij timores eum amittendi, in causa sunt nimis sollicitudinis & anxietatis in ipsis actionibus; ita ut interiorem defectum potius admittant, quam labantur in exteriorem. Quare dixit Apostolus: *si hominibus cum nimia hac sollicitudine placere vellem Christi servus non essem.*

k Gal. 1.10.

3.

i Eccl. 11.10.
k Cap. 38.23

HINC tertius oritur defectus, cum se nimis, & supra vires occupationibus onerāt: ita ut multitudo spiritum obruat, contra consiliū Sapientis, dicentis: *i fili, ne in multis sint actus tui.* Et *k qui minoratur actum, & suas occupationes moderatur, percipiet Sapientiam.* Nimis enim occupationes ineptum hominē reddunt ad orationem & familiaritatē cum Deo: quia replēt spiritū curis pungentibus, & valde turbātibus. Hæ nimis occupationes oriuntur interdū ab aliqua vanitate: qua quis vult hominibus satisfacere; & obtine: e apud eos opinionē diligētis, & solliciti. Interdū nimia illa cura oritur ex indiffereto zelo, quo iudicat, se Deo placere, si multum laboret, suisq; fratribus in multis rebus inseruiat. Sed certū est, nimietatē illi non placere: quā reprehendit in

Luc. 10.41.

Martha, cū ei dixit: *turbaris erga plurima: cum tamē unum sit necessarium, ut scilicet omnes occupationes in eum finem dirigantur, ut soli Deo placeant; cuiusque solam voluntatem exequantur: sic enim sese mortificant, & radices euellūt utriusq; defectus. Cauendum tamē est, ne, ut hoc multarum occupationum extremum euitent, incidant in alterum otiositatis: quod est multo deterius. Nā prætextu non se nimis onerandi: nec sufficiens suscipiēt onus; & finito sui officij pēso, etiā si valdē limitato: hærebunt iunctis manibus otiosi, ut fugiāt laborē; nec sint memores admonitionis Salomonis, dicentis: *in vade ad formicam o piger, quā cū non habeat ducē a quo vigeatur congregat in messe quā comedat.* Et, ut Plinius ait, ferunt sæpē pondus corpore suo grauius quamuis cum magna sua quiete, & voluptate naturali, ut in alio loco exposuimus.*

m Fra. 6.6.

4.

Tom. 1. tra.
2. c. 9.

ULTIMVS defectus est, cum pax & concordia cum reliquis Religiosis turbatur ex occasione rerum ad ipsorum officia spectantium, prætextu sollicitæ conseruandi; ostendunt se enim arctiores & parciores, quam expediat in eis distribuendis; aut in modo eas concedendi. Qui defectus euenire solet, aut ex conditione, & moribus strictioribus, aut cholericis; aut ex nimio prudenti zelo, cooperto colore & specie paupertatis, aut obedientiæ. Et

tamen

tamen (vt S. Dorotheus ad hoc propositum ait) est manifesta ignorantia, & contra Dei Domini nostri ac prudentum Prælatorum voluntatem; insignis enim est deceptio; iacturam facere eius, quod est maius: vt, quod minus est, conseruetur: multo quæ maius bonum est pax propriæ conscientiæ, & vnio cum ipsis Religiosis: quàm conseruatio rerum temporalium, & executio suorum officiorum in rebus huiusmodi. Nam primum est bonum spirituale; secundum autem corporale temporale; primum Religionis ipsius substantiam conseruat; secundum verò est accessorium; primum est tanquam pars quarta eius ad quod tendimus: secundum autem quasi octaua aut trigesima. Non itaque erit prudentia iacturam facere rei adeò pretiosæ, vt vilior alia conseruetur. Et contrarium (ait idem Sanctus) iudicium esse, eos facere officium suum ob inanem honorem, aut vt placeant hominibus; aut quod vitiosam aliquam proprietatem in res illas habeant. Cauendum tamè etiam illis est ab altero extremo, negligendi suum officium: vt aliquid prætermittant, quod ratione ipsius, aut ex præscripto Prælatorum seruari debent; sub eo titulo, vt vnionem cum omnibus seruent. Non enim est vnio veræ charitatis quæ conseruatur conculcando obedientiam, aut contemnendo bona communitatis. Et qui non posset pacem & concordiam cū alijs seruare, nisi ipse debito suo deesset; det saltem operam, ne ex parte ipsius defuit interna pax animarum, & charitas quam debet suis fratribus exhibere. Et sic satisfecerit omnibus, quæ statui suo Religioso debet: adhibitis etiam medijs alibi insinuatis.

Hos quatuor defectus vitabunt facillè Religiosi, si persuaserint sibi, suscipere se hæc officia & occupationes externas, tanquàm media propriæ suæ perfectionis iuxta naturæ suæ talenta & propensionem. Quamuis enim Religio quærat etiam aptam horum officiorum executionem, in totius Communitatis vtilitatem: præcipuè tamen intendit spirituale suorum filiorum bonum: neque cum animarum eorum detrimento vult aliquod augmentum rerum temporalium. *Quid enim prodest homini si mundum vniuersum lucretur: anima verò suæ detrimentum patiatur?* Et (vt S. Laurentius Iustinianus ait) in die obitus nihil proderit, monasterij redditus auxisse: si adfuit aliqua spiritus iactura. Nam vt temporalia emolumenta quærantur: debent etiam spiritualia quæri, iuxta illam Saluatoris nostri sententiam: *o hæc oportuit facere, & illa non omittere.* Attendendum scilicet est temporalibus: non prætermittis spiritualibus: imò hæc primo loco tanquam magis necessaria & præstantiora collocari debent: cum ipse DOMINVS dixerit: *Quærite primum regnum Dei & iustitiam eius: & hæc omnia adicientur vobis.*

Ex Quo fit, vt huiusmodi Religiosi talia officia obeuntes, debeant quotidie tempus orationis & recollectonis accipere, quod erit necessarium ad

Serm. 4:

Serm. 15.

Tom. 2. tra.
3 c. 14.Mat. 16. 16
De di. Mo
n. s. conu.
c. 21.

Mat. 23. 23

Mat. 6. 38

De Instit.
Monast. c. 4.
S. Bonau in
spec. disc. c. 5.

spirituale animarum suarum bonum conseruandum; & præcipue diebus festis: in quibus studiosus tradere se debent exercitijs deuotionis, occupationibus temporalibus omiſſis, quæ non sunt præcisè necessariz. Omnia enim tempus proprium habent. Et bonus Religiosus aliquo tempore debet se ostendere laboris amicum; alio verò studiosum recollectionis. Quod suadet Hugo de Sancto Victore, dicens: quò magis decens videtur quies in diebus festis; eò magis laudanda est occupatio in cæteris per hebdomadam dieb. Ita vt qui in diebus festis non amat quietem, indicium det suæ leuitatis; sicut quilibet alijs diebus non amplectitur occupationes, dat indicium ignauiz suæ, ac torporis. Leuitas enim in causa est, cur carnales nunquam quærant Sanctam quietem: & ignauia efficit, vt nunquam amplectantur bonam occupationem. Quamobrem studiosè distinguenda sunt tempora: vt enim opus paruum nunquam est laudabile; ita bonum opus extra tempus factum, est vituperandum. Decens itaque erit vt huiusmodi Religiosi diebus profestis maneant in suis officinis; festis verò, quando sunt ab occupationibus liberi, sint frequentes in templo, glorificantes Deum, ob accepta ab eo beneficia simul cum reliquis, qui ex officio sunt ad templum frequentandum dedicati.

CAPVT XV.

PERECTIO RELIGIOSORVM IN ORATIONE *mentali, & studio Recollectionis cordis in omnibus exercitijs spiritualibus.*

Cap. 1.

Lib. 1. de orando Deū.

VI SORTEM ET PARTEM MARIE IN RELIGIONE sequuntur: duplici via pergere solent iuxta duos modos Orationis, mentalis scilicet ac vocalis. Aliqui enim vel et Regulæ Instituto, vel ex Dei speciali uocatione aliquot horas expendunt in oratione mentali: quæ complectitur meditationem & contemplationem Diuinorum mysteriorum, rerumque omnium affectus deuotionis excitantium. Quæ oratio ad eò est propria Status Religiosi, eò quòd sit Diuino obsequio mancipatus: vt Sanctus Ioannes Climachus hunc statum definiens dixerit: Monachum esse, qui semper habet spiritum in Deum eleuatum; & orat in omni loco, tempore, & negotio. Oratio enim, teste Sancto Chrystomo, est anima & spiritus vitæ Religiosæ, ac perfectæ: quæ conseruat, auget, ac perficit Castitatem, Paupertatem & Obedientiam; & mutuam inter omnes coniunctionem, ac reliquas virtutes huius statûs proprias. Et S. Bonauentura

nauentura